

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยใช้วิธีการขนส่งทางถนนมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของปริมาณการขนส่งสินค้าโดยรวมของประเทศ เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานระบบการขนส่งในประเทศ เอื้ออำนวยให้สามารถขนส่งถึงที่หมายปลายทาง (Door-to-door) ขณะที่การขนส่งทางรางมีข้อจำกัดอยู่มาก อย่างไรก็ตาม การขนส่งทางระบบรางเป็นการขนส่งทางบก ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถขนส่งสินค้าได้ครั้งละจำนวนมาก ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่อหน่วยต่ำ ก่อให้เกิดมลภาวะน้อยกว่าทางถนน ประหยัดพลังงาน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและช่วยลดปัญหาการจราจร ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนา ระบบขนส่งทางรางที่ตั้งแสดงต่อสถานีวิทยุแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยนโยบายระยะเร่งด่วน ข้อ ๖.๑๓ “ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการในสาขาขนส่งที่มีการแยกบทบาทและภารกิจของหน่วยงานระดับนโยบาย หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยปฏิบัติที่ชัดเจน และจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลระบบราง เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน การให้บริการและความปลอดภัย โครงสร้างอัตราค่าบริการที่เป็นธรรม การลงทุน การบำรุงรักษาและการบริหารจัดการ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการพัฒนา ระบบรางให้เป็นโครงข่ายหลักของประเทศ รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาขนส่งและการประกอบกิจการโลจิสติกส์ให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและมีความชัดเจน ในทางปฏิบัติ รวมทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาคขนส่งเพิ่มขึ้น” ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบรางเป็นระบบ การขนส่งหลักที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ การมีเส้นทางรถไฟที่ครอบคลุมพื้นที่ที่ประชาชน สามารถเข้าถึงได้อย่างเหมาะสม เป็นการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างคุ้มค่า นำไปสู่การตั้งถิ่นฐานอย่างเป็นระบบ ช่วยเพิ่มระดับคุณภาพชีวิต ประหยัดพลังงาน มีความปลอดภัยสูง ประการสำคัญคือ เป็นการปรับโครงสร้างพื้นฐานระบบ โลจิสติกส์ของประเทศเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะด้านการลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการขนส่งที่จะส่งผลให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

กระทรวงคมนาคมในฐานะหน่วยงานหลักของประเทศที่รับผิดชอบด้านการคมนาคม ในการพัฒนาระบบการขนส่ง ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ลดความสูญเสียในการเดินทางและการขนส่งช่วยแก้ปัญหา การจราจรให้มีความคล่องตัว เชื่อมโยงโครงข่ายระบบขนส่งภายในประเทศและพัฒนาจุดเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคอย่างยั่งยืน ได้กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการพัฒนา ระบบการขนส่งทางรางตามนโยบายสำคัญของรัฐบาลอย่างชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนา ประเทศ และการลงทุนในโครงการพื้นฐานทางรางที่มีมูลค่าสูง จึงเล็งเห็นความจำเป็นที่ต้องจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ที่มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญดังกล่าวนี้ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยการปรับโครงสร้างการแบ่งส่วน ราชการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คล่องตัว และมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละองค์กรไว้ชัดเจน และครอบคลุม ทั้งนี้ การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ต้องมีบทบาท ภารกิจ ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานเดิม มีโครงสร้างการบริหาร จัดการทั้งระบบที่ทันสมัย ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยอาจเป็นส่วนราชการหรือรูปแบบอื่นตามความเหมาะสม

กระทรวงคมนาคมได้ทำการศึกษาและพิจารณาแล้วว่า มีความจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานในรูปแบบราชการ คือการ จัดตั้งกรมการขนส่งทางรางเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบด้านนโยบาย (Policy Advisor) ได้แก่ งานเสนอแนะนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนารูปแบบการลงทุนและการบริหารจัดการโครงข่ายการขนส่งทางรางของประเทศ และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการขนส่งทางราง ด้านกำกับดูแล (Regulator) มาตรฐานด้านต่างๆ ประกอบด้วย มาตรฐานความปลอดภัย มาตรฐานการซ่อมบำรุงทาง มาตรฐานการประกอบการ (Level of Service) กำหนดมาตรฐาน

การให้บริการด้านต่างๆ เช่น อัตราค่าบริการ คุณภาพการให้บริการ มาตรการในการส่งเสริมการแข่งขันของผู้ประกอบการ เป็นต้น และด้านการพัฒนาและลงทุนโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางราง ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานด้านการรถไฟจะทำหน้าที่ ทั้งด้านกำกับดูแล (Regulation) ด้านปฏิบัติงาน (Operation) และด้านการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ทำให้ด้านการกำกับดูแลไม่เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับยังไม่มีกฎหมายด้านการขนส่ง ทางรางที่ชัดเจนในการ กำกับมาตรฐานด้านการขนส่งทางรางให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ รวมถึงความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน นอกจากนี้ การแยกบทบาทด้านกำกับดูแล (Regulation) ด้านปฏิบัติงาน (Operation) ออกจากกัน ยังแสดงถึง ความเป็นธรรมาภิบาลที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบการขนส่ง ทางรางได้ดียิ่งขึ้นด้วย

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้

ตามที่จะมีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในกระทรวงคมนาคม เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบด้านนโยบาย (Policy Advisor) ได้แก่ งานเสนอแนะนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนารูปแบบการลงทุนและการบริหารจัดการ โครงข่ายการขนส่งทางรางของประเทศและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการขนส่งทางราง และด้านกำกับดูแล (Regulator) มาตรฐานด้านต่างๆ ประกอบด้วยมาตรฐานความปลอดภัย มาตรฐานการซ่อมบำรุงทาง มาตรฐานการประกอบการ (Level of Service) การกำหนดการใช้บริการด้านต่างๆ เช่น อัตราค่าบริการ คุณภาพการให้บริการ มาตรการในการส่งเสริม การแข่งขันของผู้ประกอบการ ประกอบกับยังไม่มีกฎหมายด้านการขนส่งทางรางที่ชัดเจนและที่มีบทบัญญัติสำหรับการกำกับ ดูแลมาตรฐานและความปลอดภัยการกำกับการประกอบกิจการ การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดนวัตกรรมขึ้นในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค และการส่งเสริมกิจการขนส่งทางรางให้สามารถสนับสนุนและสอดคล้องกับการพัฒนาการขนส่งรูปแบบอื่นๆ

๓. หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้นนั้น

โดยปัจจุบันจะมีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในกระทรวงคมนาคม แต่ยังไม่มียกย่องสำหรับการกำกับดูแล มาตรฐานและความปลอดภัยการกำกับการประกอบกิจการ การวิจัยและการพัฒนาเพื่อให้เกิดนวัตกรรมขึ้นใน ระดับประเทศและระดับภูมิภาคและการส่งเสริมกิจการขนส่งทางรางให้สามารถสนับสนุนและสอดคล้องกับการพัฒนาการ ขนส่งรูปแบบอื่นๆ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็นหรือร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความคิดเห็น

กฎหมายฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๘ หมวด ได้แก่

๔.๑ หมวด ๑ ว่าด้วยเรื่องคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นกรรมการและเลขานุการ มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งสามารถแต่งตั้งใหม่ได้แต่ต้องไม่เกิน สองคราวติดต่อกัน มีหน้าที่ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนหลักด้านการขนส่งทางราง

(๑.๑) กำหนดแนวทางในการเชื่อมโยงระบบการขนส่งทางรางให้สอดคล้องกัน และเชื่อมต่อกับระบบขนส่ง มวลชนรูปแบบอื่น การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้ประโยชน์จากระบบการขนส่งทางราง

(๑.๒) กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการกำกับดูแลด้านมาตรฐานความปลอดภัยและด้านมาตรฐานการประกอบการขนส่งทางราง

(๑.๓) กำหนดนโยบายราคาค่าขนส่งและค่าโดยสาร ค่าบริการและค่าธรรมเนียมการประกอบการขนส่งทางราง

(๑.๔) กำหนดกลไกในการยุติข้อขัดแย้งระหว่างองค์กรกำกับดูแลกับผู้ประกอบการ หรือระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน

(๑.๕) กำหนดนโยบายเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการในเรื่องความปลอดภัยและคุณภาพการให้บริการการขนส่งทางราง

(๑.๖) กำหนดกรอบนโยบายในการช่วยเหลืออุดหนุนการประกอบการขนส่งทางรางที่มีลักษณะเป็นพันธะในการให้บริการสาธารณะ

(๑.๗) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการขนส่งทางราง

(๑.๘) กำหนดกรอบแนวทางและเป้าหมายในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการขนส่งทางราง

(๒) เสนอความเห็นและให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรี

(๒.๑) ให้มีหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีเพื่อการพัฒนา การขนส่งทางราง การเสริมสร้างประสิทธิภาพการขนส่งทางราง การกำกับดูแลและการประสานงานเกี่ยวกับการขนส่งทางราง

(๒.๒) แต่งตั้งองค์กรขึ้นเพื่อติดตาม ตรวจสอบ ประเมินความปลอดภัยหรือมาตรการเพื่อความปลอดภัยของยานพาหนะ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางราง การก่อสร้าง การปฏิบัติการ การบำรุงรักษาหรือซ่อมแซม สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางราง รวมถึงกลไกการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการดังกล่าว

(๓) สั่งให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบการขนส่งทางรางชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงข้อคิดเห็น หรือทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำใดๆ ที่ขัดต่อนโยบายของคณะกรรมการ

(๔) สั่งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนรายละเอียดทางวิชาการ การเงินและสวัสดิการที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔.๒ หมวด ๒ ว่าด้วยเรื่องคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง

โดยมีปลัดกระทรวงคมนาคมหรือรองปลัดกระทรวงคมนาคมที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และอธิบดีกรมการขนส่งทางรางเป็นกรรมการและเลขานุการ มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งสามารถแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขใช้อำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้การประกอบกิจการขนส่งทางรางมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพและเพื่อกำกับดูแลการประกอบการขนส่งทางราง

(๒) กำกับดูแลการประกอบการเดินรถขนส่งทางรางและของผู้โดยสาร

(๓) กำกับดูแลกิจการขนส่งทางราง

(๔) กำหนดโครงสร้างค่าโดยสาร ค่าระวาง ตลอดจนค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางราง

(๕) เสนอแนะคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับกรอบการอุดหนุนการให้บริการขนส่งทางรางที่มีลักษณะเป็นพันธะการให้บริการสาธารณะและการติดตาม การตรวจสอบการให้บริการขนส่งทางรางที่มีลักษณะเป็นพันธะการให้บริการ

(๖) ติดตามและประเมินคุณภาพการให้บริการของผู้ได้รับอนุญาต

(๗) การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

(๘) ปฏิบัติอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔.๓ หมวด ๓ การกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยข้อเสนอของอธิบดีกรมการขนส่งทางรางมีอำนาจในการออกกฎกระทรวง เพื่อให้การประกอบกิจการขนส่งทางรางมีคุณภาพ หรือเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกำกับดูแลความปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

(๑) มาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางราง

(๒) มาตรฐานด้านรถขนส่งทางราง

(๓) มาตรฐานด้านบุคลากร

(๔) มาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง มาตรฐานการให้บริการ มาตรฐานความปลอดภัยในการประกอบกิจการขนส่งทางราง การรักษาความปลอดภัยการรักษาความสงบเรียบร้อยในการโดยสารรถขนส่งทางราง ตลอดจนความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเขตระบบการขนส่งทางราง

(๕) มาตรการในการส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๖) มาตรการในการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

(๗) แนวทางการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๘) แนวทางการจัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของผู้ใช้บริการ

(๙) วิธีการให้อนุญาตการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๑๐) โครงสร้าง อัตราและระบบการจัดเก็บค่าโดยสาร ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๑๑) การกำหนดคุณลักษณะหรือมาตรฐานของรถขนส่งทางรางที่จะใช้ในการขนส่งทางรางรวมถึงเครื่องยนต์จำนวนที่นั่ง น้ำหนักบรรทุกหรือวิธีการบรรทุก

(๑๒) การกำหนดคุณลักษณะหรือมาตรฐานทางวิศวกรรมและเทคนิคอย่างอื่น โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางราง หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งอย่างอื่นที่จำเป็นต่อการขนส่งทางราง

(๑๓) การกำหนดให้รถขนส่งทางรางมีคุณสมบัติหรือเอกสารสำคัญประจำรถขนส่งทางรางหรือต้องบำรุงรักษาตามกำหนด

(๑๔) การกำหนดคุณลักษณะหรือมาตรฐานทางเทคนิคของการขับขี่ การเดินรถทางราง หรือการควบคุมรถขนส่งทางราง ตลอดจนการกำหนดให้ผู้ควบคุมหรือคนประจำยานพาหนะมีคุณสมบัติหรือเอกสารสำคัญรวมทั้งเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมหรือคนประจำรถขนส่งทางราง

(๑๕) การกำหนดแนวเส้นทางในการเดินรถขนส่งทางราง เขตควบคุมรถขนส่งทางรางบริเวณที่จะใช้เป็นที่จอดหรือหยุดรถขนส่งทางราง รวมถึงการจัดการพื้นที่โดยรอบของ สถานีเดินรถขนส่งทางราง และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางรางอย่างอื่น

(๑๖) การกำหนดมาตรการในการดูแลผู้โดยสารและของที่ขนส่ง เช่น การบรรทุกขนถ่าย ขนส่ง เก็บรักษา บรรจุหีบห่อ

(๑๗) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือภาระทางการเงินอย่างอื่นที่ผู้ใช้ระบบขนส่งทางรางจะต้องชำระหรือรับผิดชอบเนื่องจากการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางราง ซึ่งจะมีผลต่อการกระทบต่อการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย หรือการรักษาสิ่งแวดล้อมของการขนส่งทางราง

(๑๘) การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย การรักษาสิ่งแวดล้อมด้านการขนส่งทางราง ตามเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ของสนธิสัญญาที่ประเทศไทยร่วมเป็นภาคี

(๑๙) การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินมาตรฐานตลอดจนมาตรการอย่างอื่นเพื่อความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการรักษาสิ่งแวดล้อมของการขนส่งทางราง

(๒๐) การจัดทำกลไกในการรายงานหรือสืบสวนสาเหตุเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

๔.๔ หมวด ๔ การดูแลรักษาความปลอดภัยและคุณภาพการบริการ

ให้อำนาจอธิบดีมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรการดูแลความปลอดภัยและคุณภาพในการให้บริการ

๔.๕ หมวด ๕ ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจการขนส่งทางราง โดยให้อำนาจดังนี้

(๑) ตรวจสอบระบบการขนส่งทางรางตามมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางรางและมาตรฐานความปลอดภัย

(๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใดๆ ที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อดำเนินการตรวจสอบระบบการขนส่งทางราง

(๓) สั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับระบบการขนส่งทางราง หรือรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดแก่ระบบการขนส่งทางราง

(๔) ค้นหรือจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อส่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินคดีตามกฎหมาย

(๕) แต่งให้อธิบดีหรือผู้รับอนุญาตทราบข้อบกพร่องในการรักษาความปลอดภัยของระบบการขนส่งทางรางเพื่อให้อธิบดีหรือผู้รับอนุญาตดำเนินการแก้ไข

(๖) รายงานผลการตรวจสอบความปลอดภัยต่ออธิบดี

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่อธิบดีมอบหมาย

๔.๖ หมวด ๖ การควบคุมกำกับบริการและการคุ้มครองผู้โดยสาร

ผู้รับอนุญาตจะเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมในการใช้ทรัพย์สินและบริการต่างๆ เกินกว่าอัตราที่กำหนดมิได้ ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๗ (๑๐) จัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต และร่างกายของผู้โดยสารตามกฎหมายกระทรวง ที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๘) และต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสาร โดยเฉพาะผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ และเด็ก

ในกรณีที่ผู้ใช้บริการได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้มีสิทธิร้องเรียนต่ออธิบดี

๔.๗ หมวด ๗ การให้อุญาตและวางหลักเกณฑ์การประกอบกิจการขนส่งทางราง

อธิบดีอาจมอบให้เอกชนรายใดหรือหลายรายเป็นผู้รับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการขนส่งทางรางตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗(๙) และอธิบดีมีอำนาจในการสั่งการให้แก้ไขสภาพการดำเนินงานของผู้รับอนุญาต และสั่งให้ระงับการดำเนินการในส่วนที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกหรืออันตรายแก่ผู้ใช้บริการหรือสาธารณชนเป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะได้รับการแก้ไขตามคำสั่งอธิบดี และให้อธิบดีรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

๔.๘ หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

ผู้ที่กระทำการใดๆที่ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขใดๆตามที่กฎหมายนี้กำหนดให้ต้องมีโทษทั้งทางอาญา และทางแพ่ง